

Gymnastisk Tidskrift

Svenska Gymnastiken

i In- och Utlandet

Utgifven af

THEODOR BERGQUIST

Direktör för Svenska Gymnastikanstalten i Wörishofen

Nr. 5

September-Oktober 1908

4 Årgång.

Innehåll:

Idrott och Sport, af Professor L. M. Törngren, Stockholm.

Den gymnastiska behandlingen af akut influensa, af Dr. med E.
F. Cyriax, London.

Ett fall af spina bifida occulta, af Dr. med. A. T. sn. Möller, Berlin.

Litteratur och bokanmälningar, af E. F. C.

Nya och förändrade adresser.

Bilaga) 1836-års reglemente.

CYRIAX

Pris 2 kronor.

WELLCOME INSTITUTE LIBRARY	
Coll.	weIMOmec
Coll.	pam
No.	WC 515
	1 708
	C 979

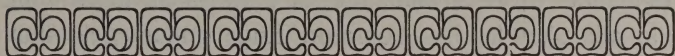
CYRILAX

22500896867

kallade trics, hvilka kanske ej ännu gjort sitt inträde här i landet, men som i England och Amerika skörda flera offer årligen.

Lekar och idrottsliga färdigheter, som införas från England eller andra länder, då så är ändamålsenligt, böra undergå de ändringar, som äro betingade af svenska förhållanden, därigenom men endast sålunda böra de inordnas bland våra nationella kroppsöfningar.

Den gymnastiska behandlingen af akut influensa

af

Edgar F. Cyriax M. D., G. D. London.

338850
Cyriax 68

Akuta febersjukdomar ha af ytterst få ansetts komma inom sjukgymnastikens område. P. H. Ling¹⁾ säger själf att han bestämt uteslutit denna sjukdomsform från mekanisk behandling, och att "Vid akuta febrar kan således ingen gymnastik begagnas, icke ens vid de lindriga. . . ." Men efter Lings död behandlade Branting²⁾ med framgång lunginflammation (1847) och Melicher³⁾ cholera (på 1850 talet), men detta arbete fortsattes ej af någon af deras efterföljare förrän på 70 talet. Vid denna tiden uppträdde Henrik Kellgren (utexaminerad från G. C. I. 1865) i Tyskland och förbättrade många af de i Lings system redan befintliga rörelserna och tillade flera nya. Som viktiga exempel

¹⁾ Gymnastikens Allmänna Grunder (1834) 1840, s. 180, 181.

²⁾ Hj. Ling i Brantings efterlemnade Skrifter, 1882, s. XXVI.

³⁾ Haller, Zeitsch. d. K. K. Gesellsch. d. Ärzte zu Wien, 1856, s. 231.

på de senare må nämnas nervfriktioner och vibrationer af olika slag. Härigenom blef han i stånd att med bästa resultat behandla många sjukdomsformer, hittills oberörda af gymnastens hand, bland hvilka må räknas febrila tillstånd, infektionssjukdomar o. a.

Denna behandling uppmuntrades dock ej i Sverige. Oaktadt de framgångar, som sålunda åstadkommits vid akuta sjukdomar, ha Sveriges läkare¹⁾ uttryckt sitt ogillande öfver användandet af gymnastisk behandling vid alla akut febrila åkommor. Enda undantaget bildar Dr. Levins²⁾ uppsats öfver blindtarmsinflammation och dess gymnastiska behandling, som utkom år 1892.

Henrik Kellgrens speciella metod har beskrifvits af Arvid Kellgren (The Technic of Lings System, 1890) och af undertecknad (The Elements of Kellgrens Manual Treatment, 1903). I båda dessa böcker äro flera feberfall beskrifna, fastän ej något af influensa. Jag vill därför här i korthet beskrifva modus operandi vid en feberbehandling (med fästadt afseende på influensa) och bifoga anteckningar af några af de fall, jag i vinter behandlat af denna sjukdom, då London hemsöktes af en ganska allvarsam epidemi däraf.

Behandlingen. Under det akuta stadiet är behandlingen endast passiv (med undantag af några djupa inandningar af patienten och den kan gifvas helt och hållet med patienten liggande). Rörelserna äro följande och gifvas vanligen i denna ordning:

1. Hufvud-behandlingen, bestående utaf hufvudlyftning, vibrationer på olika delar, lokala och allmänna nervfriktioner och vibrationer (denna behandling öfver occipitalnerverna tyckes vara den mest verksamma).

¹⁾ Se t. ex. Wide "Handbok i medicinsk och ortopedisk gymnastik" 1902, s. 186; Heglund, Tidskr. i Gymn., 1906, s. 307.

²⁾ Tidskr. i Gym., 1892. s. 684.

2. Magbehandlingen, inkl. vibrationer och friktioner öfver mjälten och njurarne. Dessa sistnämnda rörelser äro af största nytta kliniskt betraktadt, och hvad njurarne beträffar, kan ett bestämdt resultat uppvisas, nämligen diuresis; hvad däremot mjälten beträffar, är det ännu omtvistadt, huruvida vid mekanisk retning, direkt eller reflektorisk, den sammandrages (förminskas) eller ej.

3. Vibration öfver hjertat, rhythmiska sidskakningar eller annan lokal behandling gifves efter behof, t. ex. i de flesta af mig beskrifna fallen var bronchit för handen, hvarför jag gaf vibrationer öfver öfre delen af bröstet och ryggen, interskapularnervfriktioner etc.

Behandlingen tager i sin helhet 30—40 minuter. Den bör gifvas två gånger om dagen, så länge febern varar, och sedan en gång om dagen, tills patienten är frisk.

När denna behandling användes från början af sjukdomen, äro de kliniska resultaten:

1. Symptomerna af intensiv hufvudvärk, oförmåga att samla tankarna etc., häfvas nästan alltid vid hvar behandling. Sömnlösheten försvinner oftast, aptiten återkommer, och matsmältningen förbättras. Patienten mår bättre, och temperaturen och pulsen sjunker efter behandlingen nästan i hvarje fall.

2. Sjukdomen förkortas, konvalescens påskyndas, komplikationer och sviter förekomma ytterst sällan (af 43 fall af influensa, som jag behandlat, hade blott en en svit, nämligen en lindrig näthinneinflammation i ena ögat).

Fall 1. B. K., artist, 26 år. Patienten har haft influensa två gånger förut; första gången 1902, då han låg till sängs fjorton dagar och andra gången 1905, då sjukdomen var något lindrigare. Från 19 till 24. Febr. 1908 hade han ett egendomligt tillstånd (influensa?)

med subnormal temp. (35.7° i axillan) under hvilket han kände sig mycket svag och klen, men utan andra symptom. Patienten har förr lidit svårt af kronisk bronchit, för hvilken han ofta fått hålla sig inom hus och som hindrat hans arbete. Denna bronchit har dock varit botad sedan hösten 1905.

8. Mars. Patienten var illamående på kvällen ondt i hals och hufvud.

9. Mars. Sof mycket illa och känner sig sämre och mycket betryckt. Har ej ätit något hela dagen. På kvällen intensiv hufvudvärk i synnerhet bakom ögonen, hvilken förvärras, om han rör hufvud eller ögon. Värk i höfterna. Bronchiten har återkommit. Temp. 38.4° (axilla), Puls 100. Behandlingen gafs på kvällen enligt föregående beskrifning.

10. Mars. Morgontemp. 38.2° P. 90, afton 38.3° P. 98. Hjärtverksamheten något oregelbunden. Behandling 2 gånger.

11. Mars. Patienten mår bättre, hjärtverksamheten regelbunden. Morgontemp. 37.2° , P. 80, aftontemp. 37.8° , P. 92. Behandling 2 gånger.

12. Mars. Aptiten god, inga smärtor i hufvudet eller bakom ögonen. Bronchiten ej mycket bättre. Morgontemp. 38.2° , P. 76, aftontemp. 38.3° , P. 72. Behandling 2 gånger.

13. Mars. Bronchiten bättre. Patienten har setat uppe i en stol idag. Morgontemp. 36.9° , P. 66, aftontemp. 37° , P. 76. Behandling 2 gånger.

14. Mars. Med undantag af litet allmän svaghet känner sig patienten frisk. Var uppe största delen af dagen och arbetade något på eftermiddagen.

14.—19. Mars. Behandling en gång om dagen.

20. Mars. Patienten kom till mig för behandling. Kommer endast för bronchitens skull, som ej är alldeles borta.

30. Mars. Patienten har behandlats 7 gånger sedan den 19. och bronchiten är nu alldeles botad.

10. Juni. Patienten har mått mycket väl allt sedan sin sjukdom.

Temperaturen togs i axillan.

Fall 2. Mrs. K. Moder till föregående patient. Hon har lidit af lungsot; För 30 år sedan ansågs hon vara i 3^e stadiet och blott kunna lefva några veckor. Hon reste till Davos, där hon tillfrisknade. Har lefvat många år i Californien. Har dock aldrig varit stark och har haft 2 anfall af akut bronchit, hvarvid hennes lif stod på spel.

Patienten hade skött sin son; d. 11. Mars anfölls hon rätt plötsligt af svaghet och ysel hvarefter svåra smärtor i hufvudet påkommo, i synnerhet bakom ögonen. Hon lade sig till sängs, och samma afton blef jag ombedd att se till henne. Hufvudet var i mycket dåligt tillstånd, och hon kunde knappast tala. T. 29.4° P. 96 (när pat. är frisk, har hon alltid en subnormal temp., omkr. 35.8°, och en mycket långsam puls, omkr. 55—60). Behandling:

12 Mars Morgon T. 39° afton 38,6° Behandling 2 ggr.

14 " " " 36,8° " 39 " " "

14 Mars Inga influensasymptomer kvar. Litet svaghet.

Pat. var uppe och gick omkring hemma som vanligt. Behandling 1 gg.

15, 16, 17, Mars Behandling 1 gg. Pat. botad. (Temperaturen togs i axillan.)

Fall 3. Miss A., sångerska, 30 år, som var under behandling sedan någon tid för kronisk laryngit och bronchit, kom som vanligt till sin behandling d. 21. Mars.

Den 22. Mars blef patienten ganska hastigt sjuk på eftermiddagen. Hon lade sig och sof, men vid

uppvaknandet hade hon en gnistrande hufvudvärk, och det kändes, som om hufvudet ville spricka. Bronchiten var försämrad med stora mängder af slem. Patienten satte upp i sin säng största delen af natten, då hon fruktade att blifva kväfd.

23. Mars. Morgonen. Då jag såg patienten, fann jag henne svag och utmattad. Svåra smärtor i hufvudet. Temp. 37.8°. P. 100. Aftonen. Pat. har ej ätit något på hela dagen. Hufvudvärken mycket bättre. Bronchiten svår. T. 37.5°, P. 96. Behandling 2 ggr.

24 Mars. Mycket bättre. Morgon T. 36.4, P. 82. Afton T. 36, P. 72. Behandling 2 ggr.

25 Mars. Oafsedt svaghet och för mycket slem i bronchierna känner sig patienten frisk. Behandling 1 gg. T. 36.5, P. 69.

26 Mars. Patienten har varit uppe hela dagen och ätit som vanligt. Behandling 1 gg. om dagen 3 dagar.

29 Mars. Patienten sjöng på en stor concert och sjöng utmärkt och var ej mera trött än vanligt efteråt.

1 April. Sista dagen för hembehandling, därefter kom pat. som vanligt till min gymnastik för sin bronchit.

10 Juni. Patienten mår väl (Temperaturen togs i axillan).

Fall 4. Mrs. H. Moder till föregående patient. Hon är ganska kraftig och energisk, men lider af oregelbunden och svag hjärtverksamhet.

D. 16 Mars fick patienten ett mycket plötsligt anfall af smärtor i hufvudet, isynnerhet bakom ögonen, äfven smärtor i lumbaltrakten och ischiasnerverna. Bronchit var förhanden och slembildningen var mycket stor. Patienten kände, som om hon skulle kväivas. Detta förbundet med hjärtats oregelbundenhet och inter-

mittens gaf henne stor vånda, så att hon satt uppe hela natten.

26 Mars. Morgonen. Jag fann ofvannämnda symptom T. 37.5°, P. 98. Aftonen. Patienten hade intet ätit hela dagen T. 37.9°, P. 100. Behandling 2 ggr.

28 Mars. Aptiten återvänder. Morgen T. 37.3°, P. 86. Afton T. 37.1°, P. 75. Patienten satt uppe i en stol under aftonens lopp. Behandling 2 ggr.

29 Mars Morgon T. 36.8°, P. 70 alldeles regelbunden. Patienten mår mycket bra. Steg upp och gick omkring i sitt hus som vanligt.

30 Mars, 31 Mars, 1 April. En hembehandling dagligen.

2. April. Patienten kom till min gymnastik för behandling. Hon känner sig frisk, t. o. m. bättre än före sin sjukdom och hjärtslaget är mera regelbundet.

3 April slutade Pat. behandlingen.

10 Juni oafsedt litet lumbago har patienten mått utmärkt. (Temperaturen togs i axillan.)

Fall 5. X. 37 år. Den 8 febr. angreps patienten plötsligt af svåra smärtor i hufvudet, isynnerhet bakom ögonen och i bakhufvudet, också förefanns ischias. Han kunde sig mycket illamående.

9 Feb. Patienten sof illa, och allmänna tillståndet var försämradt. Han åt intet hela dagen. På aftonen kände han sig ändå mera sjuk och tog sin temp. och fann den vara 38.3°.

10 Feb. hade patienten ännu en sömnlös natt och kände sig mycket svag. Hufvudvärken var än värre. Jag efterkickades och fann vid min ankomst, att patienten knappt kunde samla sina tankar och vågade ej röra hufvudet eller tala. Rummet hölls mörkt till följd af ögonsmärterna. Ingen aptit. T. 38.9, P. 81. Afton. Tillståndet ungefär detsamma. T. 38.7°, P. 88. Behandl. 2 ggr.

11 Feb. Morgon T. 37.5°, P. 66. Afton. Pat. mycket bättre, kan tänka klart och tala flytande om hvilket ämne som helst. Aptiten har återkommit. T. 36.7° P. 66. Behandl. 2 ggr.

12 Feb. Morgon T. 37.1°, P. 60 Afton T. 37.6°, P. 64. Behandl. 2 ggr.

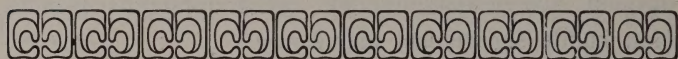
13 Feb. Morgon T. 36.9°, P. 63. Afton T. 36.5°. P. 53. Behandling 2 ggr. Patienten var uppe största delen af dagen.

14 Feb. Morgon T. 36.7°, P. 64. Behandl. 1 gång.

15 Feb. Morgon T. 36.7°, P. 64. Patienten reste på landet på 3 dagar. Sedan reste han till Vestra England och höll ett en timme långt tal på ett stort och viktigt politiskt möte.

20 Feb. Pat. återvände till London. Hufvudvärken hade återkommit lindrigt, och patienten kände sig litet svag. Han fick en behandling dagligen i tre dagar hvarefter han kände sig fullständigt återställd.

12 Juni. Pat. har känt sig mycket frisk allt sedan dess. (Temp. togs i munnen.)

Ett fall af spina bifida occulta.

Af Dr. Axel Tagesson Möller, Berlin.

Följande nasuistiska bidrag torde måhända för detta häftes läsare äga intresse, ehuru (eller eftersom?) det ej hör till de i en sjukgymnasts praktik allt för vanligt förekommande. Som den sjukgymnastiska behandlingen äfven af sådana fall synes löna mödan, torde måhända detta falls publicerande under pågående behandling äga sitt berättigande, isynnerhet om det kunde ge anledning

